

Foto Zdeněk Kovarik a Pavel Kuneš

Pavel Kuneš u svého malířského stojanu na faře v Klecanech

FARA V KLECANECH

Trest pro kněze, který ji změnil v domov

Každý, kdo přijede do Klecan, je malebnou farou okouzlen na první pohled. Přitom v sedmdesátých letech minulého století šlo o polorozpadlé stavení, kam Pavel Kuneš, katolický kněz a rektor zdejšího kostela Nanebevzetí Panny Marie, byl poslán za rest. Muž mnoha zájmů, který kolem sebe vždy sdružoval spoustu příznivců bez ohledu na jejich vztah k víře, faru s několika kamarády opravil a proměnil v milovaný domov.

Objekt, který je dnes využíván jako fara, byl v roce 1766 postaven současně se sýpkou, stodolou, stájemi, dřevníkem a chlévy jako klasický barokní statek. U vchodu je umístěn tepaný panel ukazující místa spojená se životem známého kněze a spisovatele Václava Beneše Třebízského (1849–1884), který zde působil osm let.

Panel zhotovil v roce 1978 Jindřich Kuneš, tatínek Pavla Kuneše. Třebízský má

odnes na faře pamětní síň, která dříve sloužila jako kaplanka.

Pekař reformátor

Pavel Kuneš (84) pochází ze zajímavé rodiny. Jeho pradědeček, měšťan pražský Antonín Klíma, byl vlastenecký reformátor, který se jako důstojník městské gardy snažil prosazovat české povely a české názvy

ulic. Měl pekařství v Kaprově ulici na Starém Městě a asi dvanáct dětí. Jedno z nich, dcera Zdena se provdala do Palackého ulice (později Partyzánské) za pekaře ze spodních Holešovic.

Této oblasti mezi dnešním Trojským mostem a mostem Barikádníků se říkalo Zátory a dnes z ní v podstatě už nic nezbylo. Zdenec pekař zemřel poté, kdy se při záplavách snažil zachránit pytle s moukou.

Vášnivý malíř byl i tatínek Pavla Kuneše, na snímku s maminkou.

Pavel Kuneš (třetí zleva) v kostele sv. Tomáše během zádušní mše za Jana Palacha, psal se rok 1969.

Později se provdala za rukavičkáře Františka Kuneše, jenž se u tchána vyučil pekařem, aby mohl převzít holešovické pekařství. Měli jednoho koně a vůz, s nímž kočí rozvážel chleba a housky, jenže jednou jim s tím nákladem odjel a už se nevrátil.

Obchod ho nebavil

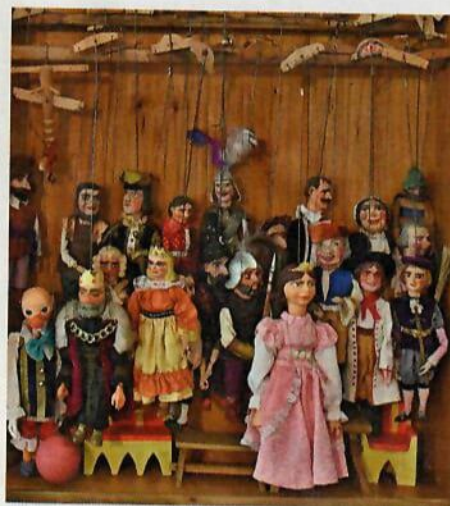
„Pekárnu zavřeli a v roce 1908 se přestěhovali do Strojnické ulice, to už měli osm dětí včetně mého tatínka Jindřicha, který se jim narodil v roce 1902,“ vypráví Pavel Kuneš a pokračuje: „Tatínek se vyučil soustružníkem, ale nakonec převzal od své sestry koloniál, v němž prodával až do roku 1950, kdy mu ho komunisté sebrali. Paradoxně si oddychl, protože ho obchod nikdy nebavil, a šel pracovat do ČKD Sokolovo. Když v 15 hodin přišel domů, vzal skicák a vydal se po Praze kreslit.“

Jindřich Kuneš maloval sám sobě pro radost různé pražské stavby, ale nejvíc ho

přitahovaly jeho rodné Zátory. Začal tam brát na procházky i svého syna. „Zátory se postupně bouraly a mně bylo toho zanikajícího světa líto. Tatínek je zachytil na desítkách obrazů, asi pětáctýřicet z nich jsme věnovali Muzeu hlavního města Prahy. Já jsem Zátory fotil v sedmdesátých letech, ale ostýchal jsem se oslovovat jejich poslední obyvatele, byl jsem jen tichý pozorovatel,“ vysvětluje Kuneš.

V Říši loutek

Odmalička chodil rád do kostela sv. Antonína z Padovy na Strossmayerově náměstí. I v těžkých 50. letech se těšil na setkání s partou tří kamarádů, s nimiž společně ministroval. Další jeho zálibou se stalo loutkoherectví. Byl členem divadla Říše loutek, v němž hrál i osvětloval a loutky také vyráběl. S tzv. javajkami pak vystupoval i na vojně. To už měl za sebou studium Výtvarné školy na Hollarově náměstí.

Celoživotní láskou kněze jsou loutky.

Po maturitě v roce 1956 ještě váhal mezi studiem bohosloví a dějinami umění na filozofické fakultě. Obor dějiny umění však v tomto roce fakulta neotevřela, a tak mu byla volba školy usnadněna. Tehdy se u něj ohlásili dva muži z filozofické fakulty, kteří

Barokní fara byla v době nuceného příchodu Pavla Kuneše polorozpadlá ruina.

Pamětní síň Václava Beneše Třebízského na faře v Klecanech →

Rodný dům (první zleva) tatínka Pavla Kuneše, Jindřicha, který je i autorem obrazu.

Zátory ve starých Holešovicích nedlouho před demolicí

si s ním chtěli o něčem důležitém promluvit. Ukázalo se, že jde o příslušníky Státní bezpečnosti, a z rozhovoru vyplynulo předvolání k výslechu na ministerstvo vnitra, kde ho marně přesvědčovali ke spolupráci.

Truvéřská mše

Po vysvěcení na kněze čekala Pavla Kuneše dlouhá cesta s mnoha zajímavými zastávkami. V polovině 60. let začal působit v kostele sv. Ignáce na Karlově náměstí, kde se věnoval práci s mládeží a dal podnět k založení první katolické rytmické skupiny Poutníci, hrající na bohoslužbách zpočátku hlavně černošské spirituály. Mimořádnou událostí se stal vznik dodnes oblíbené kytarové Truvéřské mše, kterou pro farnost složil Petr Eben na texty Zdeny Lomové, celoživotní Kunešovy spolupracovnice.

V době, kdy se v katolické církvi jen opatrně diskutovalo o možnosti farních rad s laickou účastí, u Ignáce takovou radu bez váhání založili. Mezi jejími členy byli manželé Kaplanovi, kteří se později významně podíleli na šíření samizdatu a uvedli do Čech francouzskou ekumenickou komunitu Taizé, a také rodina Jiřího a Dany Němcových, pozdějších významných chartistů.

Z Vinohrad do Klecan

V roce 1968 se Kuneš stal kaplanem v kostele Nejsvětějšího srdce Páně na Vinohradech a současně redaktorem obrozených Katolických novin. Svoji kněžskou službu spojoval především s učením náboženství (až 300 dětí týdně) a se zážitkem 21. srpna 1968, kdy v kázání rozvinul téma, proč je správné se vůči okupantům řídit heslem: „Nepodáš, neporadíš, nepomůžeš.“

Nezapomenutelná pro něj byla také zádušní mše za Jana Palacha v kostele sv. Tomáše na Malé Straně v lednu 1969, kterou celebulovalo pět kněží včetně Kuneše a jeho dobrého přítele Jiřího Reinsberga. S nástupem normalizace přišel opětovný zákaz výuky náboženství mimo bedlivě kontrolované státní školy a proticírkevní represe znovu vklouzly do předsrpnových kolejí. Kuneš byl přeložen z Vinohrad do zapadlé farnosti v Klecanech.

Klecanský kostel i fara byly polorozpadlé a na objekty dohlíželi důstojníci z místních kasáren. Kuneš si však nenařikal. Historickou faru se mu s pomocí přátel podařilo zrekonstruovat a okresní národní výbor nakonec přesvědčil o nutnosti přispět na obnovu kostela. Na faře se také

vrátil k malování, ostatně mezi výtvarníky měl vždycky mnoho přátel a dodnes společně pořádají výstavy nebo jezdí na výlety.

Do nemocnice na zapřenou

Po šedesátce se sám naučil hrát na dudy. Proč právě na tenhle nezvyklý nástroj? „Můj dědeček Kuneš pocházel z Chodska a dudy mi zněly v uších od malička. Když jsem zjistil, že je vyrábí jeden pán na Valašsku, objednal jsem si je u něj. Poslal mi je i se špalíkem švestkového dřeva a já si k nim vyřezal hlavičku,“ vypráví.

Právě s dudami chodí už spoustu let těšit pacienty do nemocnice v Měšicích u Prahy. „Poprvé jsem se v ní objevil v roce 1974, to jsem ale přicházel na zapřenou. Nemohl jsem vystupovat jako duchovní, to nebylo povolené. A tak jsem si vždycky v pátek sedl někde do kouta na chodbě a sem tam s někým jsem zavedl řeč.“

Na víkendy zůstávali jen ti, kteří nikoho neměli, a ti byli rádi za povzbuzení. Teprve po roce 1990 jsem mohl do Měšic jezdit jako farář, ale ani dnes nevyhledávám výhradně věřící, promluví s každým, kdo má o to zájem, občas zahraju písničky nebo koledy... Mým cílem je, aby si lidé nezoufali a zvládali vyrovnat se s bolestí i s případným koncem života,“ dodává Pavel Kuneš.

Křesťanské vysílání

Po roce 1989 ho čekalo pracovní nejnáročnější období, kdy kromě svého kněžského působení v Klecanech pracoval i jako redaktor a moderátor České televize. Nejprve vystoupil ve filmu o svatě Anežce České a pak začal spolupracovat se Studiem Kamarád. Později ho pověřil kardinál Tomášek, aby za katolickou církev založil v Československé televizi křesťanské vysílání.

Díky němu se od začátku odehrávalo v ekumenickém duchu a nedělaly se rozdíly mezi katolíky, husity či baptisty. Deset let se také věnoval výuce náboženské nauky na Arcibiskupském gymnáziu v Praze a vzešla z toho kniha Poznámky starého faráře aneb Milé studentstvo.

Ostatně knížek vydal Pavel Kuneš mnohem víc. Nějakou dobu měl na starost také farnost sv. Václava ve Vršovicích, která se zmítala v problémech. Když se mu podařilo situaci uklidnit, vrátil se do svých milovaných Klecan, které mu za dlouhá desetiletí skutečně přirostly k srdci.

Blanka Kovaříková